

УДК 005.511:004.732.057.5:657

*Т. М. Корпанюк,
к. е. н., доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки,
Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця
Я. І. Мулик,
к. е. н., старший викладач кафедри аудиту та державного контролю,
Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця*

ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ В БІЗНЕСІ ТА ЇХ ОБЛІК

*Tatiana Korpaniuk,
Candidate of Economic Sciences Associate Professor of Department
of Accounting and Taxation in economics, Vinnytsia National Agrarian University (Vinnytsia)
Yaroslavna Mulyk,
Candidate of Economic Sciences, Senior Lecturer of the Audit and State Control Department,
Vinnytsia National Agrarian University (Vinnytsia)*

USE OF MOBILE APPS IN BUSINESS AND THEIR ACCOUNTING

В статті досліджено сутність мобільних додатків. Представлено прогноз основних напрямків розвитку мережесих технологій. Проаналізовано найпопулярніші типи мобільних додатків для бізнесу та клієнтів. Здійснено огляд популярних мобільних додатків для малого бізнесу. Виявлено проблеми, пов'язані з оцінкою та обліком мобільних додатків, а також запропоновано шляхи їх вирішення. Зроблено висновки щодо доцільності використання у діяльності мобільних додатків.

The essence of mobile apps is explored in the article. The forecast of the key trends of development of network technologies is presented. The most popular types of mobile apps for business and customers are analyzed. An overview of popular mobile apps for small businesses is carried out. The problems associated with the evaluation and accountings of mobile apps data as well as the ways of solving them are identified. Conclusions on the feasibility of using mobile apps are made.

Ключові слова: *мобільний додаток, мобільні пристрої, інформаційні технології, бізнес, нематеріальний актив.*

Keywords: *mobile app, mobile devices, information technology, business, intangible asset.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. В сучасному середовищі вагомим спрямуванням інформатизації регіонів є піднесення інформаційного ринку. Технічний та технологічний поступ вимагає від суспільства покращення комунікативних властивостей мобільних пристроїв. Це визначає появу інформаційних продуктів, що впливають на поліпшення якості життя, можуть вирішувати різноманітні завдання в певних сферах життєдіяльності. Самим найперспективнішим серед цих продуктів є мобільні додатки (mobile apps), які є окремим програмним забезпеченням для відповідної операційної системи мобільного пристрою.

Нині мобільні додатки забрали на себе величезну частину роботи з комп'ютера. Користувачі досить часто використовують телефони для роботи з документами, поштою, вирішують певні задачі, і найбільш часто дані функції використовують підприємці. З таким високим ступенем використання смартфонів та планшетів зростає і асортимент мобільних додатків до них. Тому досить важливо з'ясувати суть мобільних додатків, їх види та перспективи застосування в бізнесі, охарактеризувати проблеми пов'язані з оцінкою та відображенням в обліку даних мобільних додатків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток національного та регіональних інформаційних ринків досліджувались у працях В. В. Іванової, Є. Макаренко, Є. І. Марко тощо. Продукти та послуги ринку інформаційних технологій висвітлені в працях Л. В. Малярець, Д. В. Великородної, О. А. Терянік та інших. Застосування мобільних додатків у різних сферах, їх перспективи, проблеми - висвітлені у дослідженнях М. Аровіної, О. І. Грабар, Д. В. Лубко, Є. О. Ольховський, С. С. Сальніков, Г. С. Прокудін, А. О. Пашко, Н. М. Полева тощо. Проте швидкість розповсюдження інноваційних програмних рішень зумовлює необхідність поглибленого дослідження їх перспектив, можливість та необхідність застосування в національному інформаційному просторі.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження сутності та перспективи застосування технології мобільних додатків в національному інформаційному просторі та сучасному бізнесі, а також виявлення проблем, пов'язаних з їх обліком.

Виклад основного матеріалу дослідження. Мобільні пристрої з надзвичайно великою швидкістю нарощують своє проникнення в усі сфери життя як в Україні, так і в світі. В минулому році смартфонів було продано більше, ніж персональних комп'ютерів. І експерти передбачають, що вже в наступному році мобільні телефони та планшети обженуть класичні настільні комп'ютери з продажу. На розвиток програмного забезпечення впливають світові тенденції росту темпів поширення мобільних пристроїв та мережевих технологій (табл. 1).

Таблиця 1.
Прогноз основних напрямків розвитку мережевих технологій

<i>Показники розвитку</i>	<i>2015-2020 роки</i>
1. Світовий мобільний трафік передачі даних	зростання у 8 разів
2. Кількість абонентів мобільних пристроїв	5 млрд. осіб, або 70 % населення землі
3. Кількість пристроїв і з'єднань, готових до підключення до мобільної мережі	11,6 млрд.
4. Частка відео у світовому мобільному трафіку передачі даних	75 %
5. Пристрої, що генерують понад 90 % мобільного трафіку даних	смартфони, планшети, ноутбуки
6. Кількість переносних пристроїв	97-600 млн.

Джерело: [1]

Нині більшість мобільних пристроїв продаються з уже встановленим набором мобільних додатків. Серед них: веб браузер, поштовий клієнт, календар, додаток для придбання та прослуховування музики та інші. Деякі, попередньо встановлені додатки, можуть бути вилучені з мобільного пристрою користувачем, за допомогою звичайного процесу видалення, звільняючи більше місця для зберігання інших (бажаних) додатків.

Мобільний додаток (англ. «Mobile app») — програмне забезпечення, призначене для роботи на смартфонах, планшетах та інших мобільних пристроях. Багато мобільних додатків встановлені на самому пристрої або можуть бути завантажені на нього з онлайн магазинів мобільних додатків, таких як App Store, Google Play, Windows Phone Store та інших, безкоштовно або за плату [2].

Спочатку мобільні додатки використовувалися для швидкої перевірки електронної пошти, але їх високий попит призвів до розширення їх призначень і в інших областях, таких як ігри для мобільних телефонів, GPS, спілкування, перегляд відео та користування Інтернетом. Ринок мобільних додатків сьогодні дуже розвинений і неухильно зростає [2].

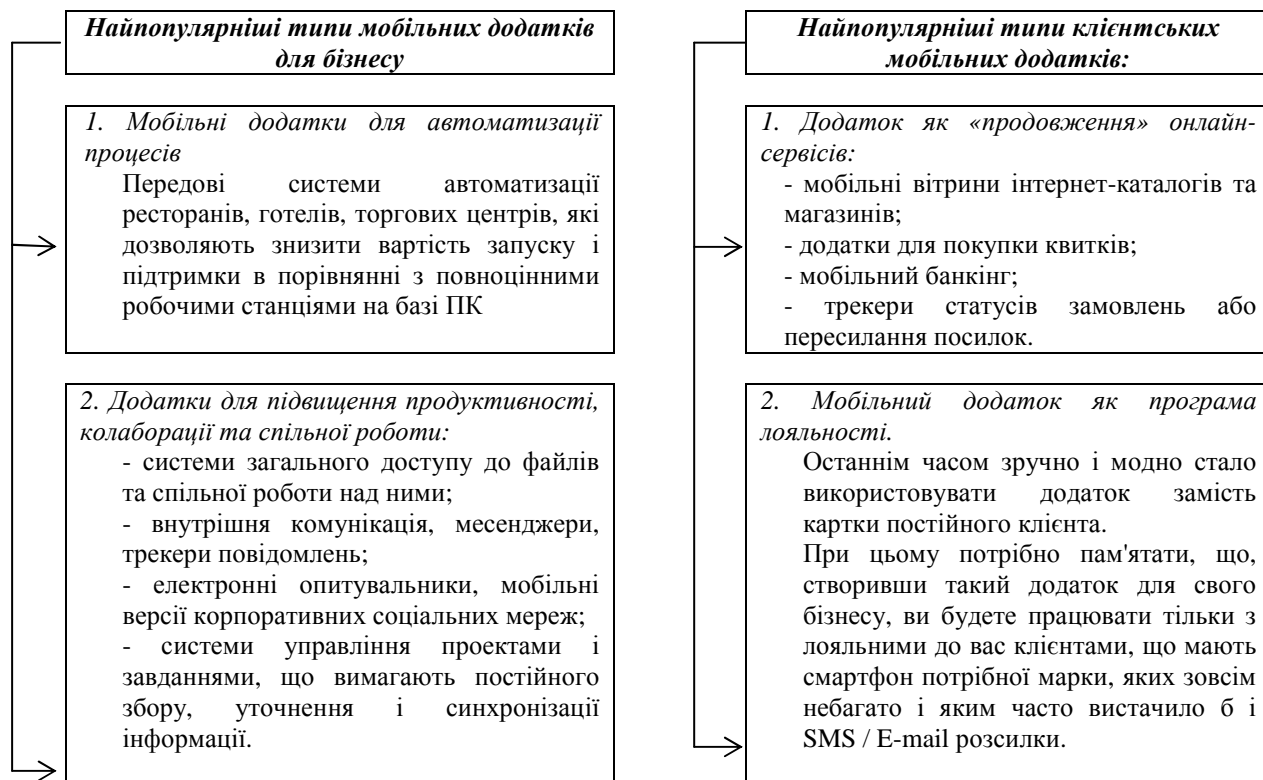
Практика свідчить, що мобільні додатки почали з'являтися у 2008 році, і, як правило, наразі вони перебувають в управлінні компаній-власників мобільних операційних систем: Apple App Store, Google Play, Windows Phone Store і BlackBerry App World. Однак існують свого роду незалежні магазини додатків, такі як Cydia, GetJar і F-Droid. Значна кількість мобільних додатків є безкоштовною для встановлення та користування, проте існують і платні. Всі додатки зазвичай завантажуються з платформи одразу на цільовий пристрій, але іноді, вони можуть бути завантаженими на ноутбуки чи комп'ютери. Як правило, 20-30 % вартості платних додатків надходить до компанії-дистриб'ютора, а решта — до виробника. Тому той самий додаток може мати різну вартість, в залежності від мобільної платформи.

В цілому їх можна розділити на програми для внутрішніх потреб компанії (додатки на пристроях співробітників або ж на пристроях компанії), і додатки для маркетингу, брендингу та збільшення продажів (додатки на пристроях клієнтів бізнесу) [3].

Додатки для внутрішніх завдань стали набирати популярність після формування концепції BYOD

(Bring Your Own Device) в компаніях США. Коли керівництво компаній усвідомило, що смартфони використовуються для роботи і несуть в собі великі ризики витоку інформації (у разі втрати або крадіжки девайса), а заборони або поділ пристроїв на робочі і домашні погано працює, вони постаралися взяти робочий простір на мобільних пристроях під свій контроль. Зараз вже кожен великий вендор мобільних ОС (Apple, Google, Microsoft) має певні механізми, за допомогою яких можна з центрального сервера очищати інформацію та відключати доступ до даних на втрачених мобільних пристроях або ж на пристроях віддалених співробітників [3].

На рис. 1 наведено найпопулярніші типи мобільних додатків для бізнесу та клієнтів.

Рис. 1. Типи мобільних додатків для бізнесу та клієнтів

Джерело: побудовано авторами на основі [3]

Для малого бізнесу використання цифрових технологій – не розкіш, а життєва необхідність. Коли кожна людина в команді на вагу золота, то додатки, які дозволяють автоматизувати багато організаційних питань, допомагають впоратися з поточними справами і знайти час для дозвілля і саморозвитку.

В таблиці 2 наведено 10 популярних мобільних додатків для малого бізнесу.

Таблиця 2.
Огляд популярних мобільних додатків для малого бізнесу

№ n/n	Назва	Характеристика	Вартість	Сумісність
1.	<u>Expensify</u>	Додаток допомагає синхронізувати кредитні картки і банківські рахунки, розраховуватися готівкою, скануючи чек.	Безкоштовно	iPhone, Android, Blackberry, Windows Phone
2.	<u>LinkedIn</u>	Допомагає бути в курсі галузевих новин, знаходити потрібні контакти і підтримувати зв'язок з уже існуючими.	Безкоштовно	iPhone, Android, Blackberry, Windows Phone
3.	<u>Any.DO</u>	Менеджер задач, який дозволяє синхронізувати дані що на мобільних (Android, iPhone), вводити нові задачі голосовими командами, сортувати за папками, датою виконання, геолокацією і видаляти виконані завдання звичайним струшуванням.	Безкоштовно	iPhone, Android

4.	<u>Sign Now</u>	Електронний підпис, який завжди наготові. Просто завантажується в додатку документ у форматі pdf, Word чи інший файл, потім можна розписатись пальцем – і відправити документ поштою або зберігати його.	Безкоштовно	iPhone, Android
5.	<u>Asana</u>	Додаток для організації роботи команди. Створюється проект, розсилається запрошеним учасникам, за допомогою даного додатку можна призначати відповідальних у виконанні задач, складати календар справ тощо.	Безкоштовно для команд до 30	iPhone, iPad, Android
6.	<u>inDinero</u>	Додаток, який дозволяє вести всю бухгалтерію онлайн, відслідковувати прибуток, податки, витрати. Усі дані зберігає багатокроковий захист.	Додаток завантажується безкоштовно, але за використання ПЗ передбачені тарифні плани від \$349 до \$1999	iPhone
7.	<u>Foursquare</u>	Завдяки «чекінам», які вже стали часткою повсякденного лексикону, багатьом власникам малого бізнесу вдалося привести до себе клієнтів практично за руку: додаток Foursquare відображає на мапі доступні поблизу кафе, магазини, інші місця дозвілля.	Безкоштовно	iPhone, Android, Blackberry, Windows Phone
8.	<u>Evernote</u>	Менеджер задач, універсальний блокнот, сховище усіх ідей. Додаток дозволяє робити записи у тому числі голосом, прикріплювати малюнки, розпізнавати аудіозаписи і зображення, зберігати інтернет-сторінки і рукописні нотатки.	Безкоштовно. Преміум-акаунт \$5 на місяць за 1 Гб місяця зберігання.	iPhone, Android, Blackberry, Windows Phone
9.	<u>TripIt</u>	Додаток оціняє усі, хто часто подорожує по справах. Достатньо переслати до організатору лист-підтвердження реєстрації, і додаток створює запис у журналі і точку у вашому маршруті, а ще допоможе зберігати усі потрібні в дорозі документи в одному місці.	Базовий акаунт – безкоштовно	iPhone, Android, Blackberry, Windows Phone
10.	<u>HootSuite</u>	Тепер, коли в малому бізнесі усі вже зрозуміли, що без SMM розкрутитися дорого і складно, залишилося навчитися все встигати. HootSuite, мобільний додаток для кросплатформної публікації, допоможе зекономити час на постингу у Facebook, Twitter, Foursquare і LinkedIn.	Безкоштовно	iPhone, Android, Blackberry

Джерело: побудовано авторами на основі [4]

Формування попиту на мобільні додатки на регіональних інформаційних ринках у першу чергу пов'язано з їх використанням у компаніях, які успішно вирішують завдання інформаційної підтримки. У бізнес-сегменті мобільні додатки пропонують великі корпорації та торговельні мережі. Їхні сервіси, як правило, безкоштовні для клієнтів та включають різноманітні інформаційні та операційні можливості (табл. 3) [5].

Будь який мобільний додаток є об'єктом авторського права. Належність майнових права на мобільний додаток залежатиме від способу його створення. У разі створення додатка підприємство або особа, котра його створила, може мати на нього виняткові майнові права, а може мати лише визначений договором обсяг прав. Всі моменти та особливості обов'язково повинні визначатися у відповідних документах. Умова про те, що замовникові передаються виняткові майнові права на створений об'єкт у повному обсязі дозволить йому практично без обмежень розпоряджатися результатами розробки.

Таблиця 3.

Аналіз функціональних можливостей мобільних додатків

Найменування банку	Операційна система	Інформування клієнтів	Банківські операції
Приватбанк	Android, iOS, Windows Phone	Більше 20 додатків: карта банкоматів і відділень, каталог установ для оплати судового збору, список торговельних точок програми Бонус Плюс та ін.	Доступ до всіх карток і рахунків користувача та операцій з ними (оплата товарів, послуг, переказ грошей та ін.); управління рахунком
Перший Український міжнародний банк (ПУМБ)	Android, iOS, Windows Phone	Картки з позначенням відділень та банкоматів (крім Міпгіоадз-версії), конвертер основних валют, стрічки новин банку, контактна інформація	Операції з грошима на власних рахунках (оплата товарів, послуг, переказ грошей та ін.)
Райффайзен Банк Аваль	Android, iOS	Інформація про найближчі відділення, банкомати, новини та курси валют	Операції з грошима на власних рахунках, управління рахунком, переказ грошей на користь третіх осіб
Ощадбанк	Android, iOS	Інформація про найближчі відділення, банкомати, новини та курси валют	Онлайн-банкінг для клієнтів банку, управління рахунком, перевипуск платіжних карток, відкриття віртуальної картки та операції з нею
Альфа-Банк Україна	Android, iOS	Інформація про найближчі відділення, банкомати, новини та курси валют	Онлайн-банкінг для клієнтів банку, переказ грошей з картки на картку без наявності акаунту системи
Дельта-Банк	Android, iOS	Інформація про найближчі відділення й банкомати, продукти та послуги; депозитний калькулятор; курси валют; конвертор валюти	-
Правекс-Банк	Android	Інформація про вартість 12 валют, у тому числі японську ієну та швейцарський франк	-

Джерело: побудовано авторами на основі [5]

Отже, вважаємо, що при отриманні виняткових майнових прав на користування програмою мобільного додатка підприємство або будь яка установа може розглядати його як окремий об'єкт обліку – нематеріальний актив (НМА).

До складу нематеріальних активів може бути віднесений актив, який утримується підприємством терміном більше одного року (або одного операційного циклу) для одержання майбутніх економічних вигод у виробництві, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам. Окрім зазначених, характерними ознаками цього виду активів є також можливість їх ідентифікації, використання у різних видах діяльності підприємства, відсутність, як правило, ліквідаційної вартості на момент ліквідації або реалізації, а також можливість достовірного визначення витрат, які пов'язані з розробкою нематеріального активу. Авторське право і суміжні з ним права, права на комерційні позначення, на об'єкти промислової власності також належать до нематеріальних активів. [6]

Дане свідчить про те, що мобільні додатки частіше використовуються ширше – не лише для рекламно-просувальних цілей – тобто в більшості випадків вони будуть обліковуватись саме як НМА.

Якщо такий об'єкт належить до НМА, то всі витрати на його створення накопичуються на рахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів». Після «запуску» мобільного додатка підприємство витрати на його створення капіталізує на рахунку 125 «Авторське право і суміжні з ним права» — на підставі «Акта введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів» (форма № НА-1, затверджена наказом Мінфіну від 22.11.2004 р. № 732).

Висновки. Підсумовуючи дане дослідження слід відзначити, що мобільні додатки (mobile apps) це програмне забезпечення, призначене для роботи на смартфонах, планшетах та інших мобільних пристроях.

В сучасному середовищі мобільні додатки забрали на себе величезну частину роботи комп'ютера. Користувачі досить часто використовують телефони для роботи з документами, поштою, вирішують певні задачі, і найбільш часто дані функції використовують підприємці. З таким високим ступенем використання смартфонів та планшетів зростає і асортимент мобільних додатків до них. Сьогодні вигідно інвестувати в мобільні додатки для внутрішніх завдань бізнесу, автоматизації та збільшення продуктивності.

Первісна вартість будь якого НМА, виготовленого із залученням сторонніх виконавців, формується згідно з п. 11 П(С)БО 8, самостійно виготовленого – згідно з п. 17 П(С)БО 8. З місяця, наступного за «запуском», на вартість мобільного додатка нараховується амортизація. Метод амортизації (зазвичай прямолінійний) підприємство обирає самостійно. Строк амортизації визначається строком корисного використання об'єкта, який теж повинне установити саме підприємство при визнанні НМА активом. Тому, вважаємо за потрібне, разом з оформленням акта за формою № НА-1 підприємству потрібно видати розпорядчий документ, у якому вказати строк корисного використання (і метод амортизації). Також відомо, що НМА з невизначеним строком корисного використання не амортизуються тому платникам податку на прибуток, що не застосовують податкові різниці, бажано за усіма НМА (у тому числі, і мобільними додатками) такий строк установлювати. Коли підприємство отримує право користування мобільним додатком, платіж за це включаються за загальними правилами у витрати.

Список літератури.

1. A good index of development of network technologies: Global mobile traffic forecast for the period 2015-2020, available at: <http://www.cisco.com/web/UA/about/news/2016/02/0222j.html> (rus).
2. Вікіпедія: вільна енциклопедія. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Мобільний_додаток
3. Михайленко О. Навіщо бізнесу мобільний додаток? Режим доступу: <https://msb.aval.ua/news/?id=24743>.
4. 10 корисних мобільних додатків для малого бізнесу. Режим доступу: https://www.eduket.com/news/10_korisnix_mobilnix_dodatkiv_dlya_malogo_biznesu-1947
5. Аровіна М. Перспективи застосування Mobile Apps на регіональному інформаційному ринку України / М. Аровіна // Схід. - 2016. - № 3. - С. 5-10. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2016_3_2.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи"// Бухгалтерія. - № 29(652). - 2005. - С.48-51.

References.

1. A good index of development of network technologies: Global mobile traffic forecast for the period 2015-2020, available at: <http://www.cisco.com/web/UA/about/news/2016/02/0222j.html> (rus).
2. Wikipedia: Free Encyclopedia, available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/Mobilnyj_dodatok
3. Mykhajlenko, O. "Why a business mobile application?", [Online], available at: <https://msb.aval.ua/news/?id=24743>.
4. "10 useful mobile applications for small businesses", [Online], available at: https://www.eduket.com/news/10_korisnix_mobilnix_dodatkiv_dlya_malogo_biznesu-1947
5. Arovina, M. (2016), "Prospects of Application of Mobile Apps in the Regional Information Market of Ukraine", *Skhid*, vol. 3, pp. 5-10, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2016_3_2.
6. Regulation (standard) of accounting 8 "Intangible assets", *Bukhhalteriia*, vol. 29(652), pp.48-51.

Стаття надійшла до редакції 20.03.2018 р.